

Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu

Završni rad na preddiplomskom studiju Slikarstvo

IZ KORIJENA

Studentica: Tina Vugrinec

Mentor: doc. art. Zlatan Vehabović

Zagreb, rujan 2024.

U protekloj akademskoj godini na studiju slikarstva Akademije likovnih umjetnosti bavila sam se likovnim objašnjavanjem i psihoanalizom same sebe. Referirala sam se na ideju stabla života kojom se bavio Carl Gustav Jung, odnosno na ideju korijena stabla kojeg sam povezala sa slikarstvom zbog zajedničkog svojstva (ne)shvaćanja tijeka vremena. Ideje sam realizirala kroz medij slikarstva i motive vezane uz ideju korijena stabla života i vlastitih sjećanja.

Izborni kolegij Uvod u likovnu terapiju kojeg sam pohađala u protekloj četvrtoj godini studija obilježio je moj tijek rada na ovdje objašnjenim idejama. Iskustvo likovne terapije i na vlastitoj koži tijekom predavanja utjecalo je na moje radove kroz cijelu godinu. Shvatila sam da je proces rada na likovnoj terapiji jako sličan mom procesu slikanja. Ponekad ciljano skiciram i slikam određeni problem, misao ili zaključak u vezi svoje psihe, a ponekad počinjem od nepoznate likovne ideje koja mi kroz proces slikanja otkriva poveznice sa svojim sjećanjima, uzorcima ponašanja, osjećajima koje nisam primjećivala i njihovim izvorima. Proces slikanja služi kao interakcija moje svijesti i podsvijesti. Likovna terapija pobliže mi je objasnila izvore motiva svojih radova, a otkrila mi je i neke nove motive koje do tada nisam koristila.

Ideje na kojima sam radila ove godine započele su od pitanja „Od kuda one dolaze?“ Mogući odgovor na to pitanje pronašla sam u teorijama C. G. Junga, preciznije u njegovoj ideji o stablu života koja se javlja i u brojnim religijama. S tom idejom susrela sam se nenadano prije nekoliko godina, a pitanje „Od kuda moji radovi dolaze?“ vratilo me na Jungovu teoriju stabla koje se dijeli se na duh(krošnjja), um(deblo) i tijelo zajedno sa životinjskim aspektima i sjenom(korijen). Jung je svoje stablo života, simbol *selfa*, rasta i samosvijesti opisao kao spoj dobra i zla u kojem jedno ne postoji bez drugoga. Njegova teorija nalaže da ni jedno (metaforičko) stablo neće narasti do raja ako mu korijen ne dođe do pakla. Korijen našeg stabla sadrži naše životinjske emocionalne aspekte i nema stvarnu percepciju vremena. Taj dio nas misli da se sve što smo ikad iskusili događa u jednoj točki u vremenu - sada. Što znači da sve emocije koje smo ikad osjetili naš korijen osjeća upravo sada i sve istovremeno. Sve svoje radove vukla sam iz svog korijena koji ne poznaje tijek vremena.

Iz tog razloga slikarstvo povezujem sa svojim korijenom . Isto kao i taj metaforički korijen slika ne poznaje vrijeme. Slika je jedna točka u vremenu ili cijela lenta prikazana odjednom koja metaforički opisuje vrijeme ali bez stvarnoga tijeka, kao na primjer kubistički prikazi pokreta koji objašnjavaju 4. dimenziju - vrijeme smještanjem više faza jednog pokreta u jedan kadar.

Dakle, ideja koja se provlači kroz sve moje radove su sjećanja isprepletena sa sadašnjošću prikazana slikama nastalim u korijenu mog stabla, na mjestu gdje vrijeme kakvo ga mi poznajemo ne postoji. Svojim radovima pokušavam dočarati kako bi izgledalo da se lenta vremena naših života pretvori u jednu točku.

Osim toga postavljam pitanje međusobnog utjecaja prošlih iskustava i sadašnjosti, na koji način sadašnjost i sve što znamo u ovoj točki u vremenu utječe na našu sliku prošlosti, na naša sjećanja na prošlost. Pokušavam se povezati sa mlađim verzijama sebe i poslušati što mi imaju za reći, a što im ja danas imam za odgovoriti.

Voda. Dijelovi stabla života povezani su sa elementima prirode. Korijen kojim se bavim tako je povezan sa elementom vode. U radu na likovnoj terapiji otkrila sam motiv vode kojeg sam počela koristiti kao metaforu za emocije a zatim se počeo provlačiti kroz moje slikarske radove u klasi. Element vode provlači se i preljeva kroz cijelu lentu vremena te emocijama povezuje različite točke u vremenu, prošlost i sadašnjost. Za sobom povlači ideju žeđi i utapanja. U radu „Na hodniku“ (Slika 4.) posebno sam prikazala povezanost vremena vodom koja se preljeva iz sadašnjosti, od mjesta na kojem stoji promatrač (ili ja dok sam slikala), prema prošlosti, mom djetinjstvu prikazanom u jednom

hodniku svakim detaljem interijera, figurama i sjenama. Detalje djetinjstva sastavila sam pomoću starih fotografija.

Dom. Element doma također se provlači kroz većinu mojih ovogodišnjih radova. U svojim ranim godinama imala sam opsesiju s crtanjem kuća i noćne more uništenja, rušenja i požara istih kuća. ovaj motiv isplivao je na površinu kad sam počela istraživati svoj korijen i došla do mlađe verzije sebe. Radove koji se dotiču elementa doma objasnila sam raznim motivima kojih se sjećam iz kuće u kojoj sam odrasla i kako je tada izgledala. Boje starih tepiha, uzorci podova, vaze, ormarići i sjene doma u kojem sam odrasla odjekuju kroz prošlost i izlaze na površinu platna sadašnjosti. Slike 2, 3. i 4. sastavljene su od konkretnih elemenata mog doma dok sam kod slike „Čuvar“ (slika 1.) preuzela paletu boja starog tepiha na kojem sam se igrajući se uvijek osjećala sigurno. Slika „Moj grijeh“ (Slika 5.) nije smještena u moju kuću ali sadrži elemente drugog prostora koji je također bio utjecajan na mene - crkva.

Pas. Kako bih dočarala važnost, odnosno nevažnost motiva psa njegovo objašnjenje ostavila sam za kraj. Ovaj motiv izabrala sam i zato što u mlađim verzijama sebe vidim narav vjernog psa, čovjekova najboljeg prijatelja, ili je bolje reći slugu, koji voli pod svaku cijenu, previše oprašta i uvijek se vraća vlasniku po još malo pažnje i ljubavi. Pas kao čovjekov ljubimac igra pasivnu ulogu unatoč divljoj prirodi. On je životinja primitivna, nesofisticirana i neobuzdana po prirodi svojih predaka što se podudara sa idejom korijena. Izraz „kao pas“ se u našem jeziku koristi za pojačavanje intenziteta poruke. Ovaj motiv koristim i da bih prikazala životinjsko emocionalni aspekt svog korijena i ekstremnost svega što pokušavam reći.

Motiv psa koristim kao objekt, alat za prikaz koji amplificira emocije koje želim prenijeti na platno te dualnost pasivnog ljubimca i divlje životinje.

Ideje sam realizirala miješanjem više tehnika na svakom radu. Kao nosioce svih radova koristila sam pamučno platno. Prvi slojevi boje na platnu su akrilne boje preko kojih sam slikala uljenim bojama, a duž cijelog procesa dodavala sam ugljen i kredu kako bih na svakom radu postigla više varijacija u načinu oblikovanja i više kombinacija linije i plohe, lazurnog i pokrivnog.

Izazovi u tehničkom procesu slikanja bili su povezani s redanjem slojeva različitih materijala. Nije mi bio problem naviknuti se da se slojevi boje na platno redaju od posnog prema masnom, u mojem slučaju prvo akrilne boje pa uljene. Trebalo mi je nekoliko pokušaja i eksperimenata da shvatim kako među slojevima boje dodavati ugljen i kredu bez fiksiranja fiksatorima koji mi nisu davali željene rezultate. Shvatila sam da je najbolja opcija nakon prve jednostavne skice preći na slojeve boje. Ugljen na mokrim slojevima akrila daje drugačije efekte nego na suhom platnu ali jednom kad se akril osuši, ugljen ostaje fiksiran. Najdraža opcija mi je koristiti ugljen ili kredu preko napola osušenog sloja uljene boje (dok je još ljepljiv) jer tada suhi ugljen i kreda ostavljaju najsličnije tragove kao na suhoj površini ali ostaju fiksirani u sloju boje.

Skice sam radila na papiru, uglavnom akrilnim bojama i ugljenom ili digitalno slikanjem i crtanjem na tabletu te digitalnim kolažima. Veliku važnost u realizaciji nose „tekstualne skice“ i zapisi koje sam vodila kroz proces slikanja, a koji se odnose na tehničku izvedbu, motive, ideje dok su neki od njih kreativni tekstovi, citati i riječi koje su me inspirirale.

Ovdje objašnjenim likovnim radovima istražila sam i predočila mjesto iz kojeg dolaze ideje za te iste likovne radove. Osim toga iz ovog procesa dobila sam i novi uvid u svoj psihološki prostor te rezultate kakve pojedinci mogu steći likovnom terapijom.

Slika 1.

Čuvar. kombinirana tehnika na platnu, 91 x 120 cm

Slika 2.

Jedna zraka sunca. kombinirana tehnika na platnu, 123 x 90 cm

Slika 3.

Kiša i sunce. kombinirana tehnika na platnu, 196 x 133 cm

Slika 4.

Na hodniku. kombinirana tehnika na platnu, 140 x 104 cm

Slika 5.

Moj grijeh. kombinirana tehnika na platnu, 162 x 113 cm

Slika 6.

Val. kombinirana tehnika na platnu, 93 x 122 cm